

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1995-1996

12 JUILLET 1996

PROPOSITION DE RESOLUTION

relative à
l'implantation de grandes surfaces
dans la Région de Bruxelles-Capitale

(déposée par M. Walter VANDENBOSSCHE (N))

Le baromètre économique n'est pas favorable aux petites entreprises installées dans la Région de Bruxelles-Capitale et actives dans le secteur de la distribution de biens et de produits. La crise économique en général et celle du marché du travail en particulier incitent le citoyen de la Belgique fédérale à la prudence et à l'économie, ce qui a modifié profondément son comportement de consommateur. Il/elle préfère se constituer des réserves pour l'avenir plutôt que de dépenser ses revenus en biens et services proposés par le secteur économique local et régional.

De nombreux commerçants, dans les secteurs les plus divers, sont touchés de plein fouet dans leur gestion quotidienne par cette réduction conjoncturelle du marché qui a conduit à réduire l'offre de produits ou de services et à comprimer le personnel. Certains ont même dû se résoudre à fermer leur commerce.

Du point de vue démographique, la population bruxelloise reste stable, ce qui ne permet pas d'élargir le marché.

L'offre de produits et de services à la population participe à la QUALITE DE L'HABITAT ET DE LA VIE en Région bruxelloise. Les petits commerces constituent un élément important du cadre de vie. Ils sont même l'un des facteurs déterminants quand il s'agit de choisir de continuer, ou non, à habiter en Région bruxelloise.

Le Plan régional de développement a défini des lignes forces importantes pour le maintien et le développement des

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1995-1996

12 JULI 1996

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

met betrekking tot de inplanting van
grote distributieoppervlakten in
het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

(ingediend door de heer Walter VANDENBOSSCHE (N))

De economische barometer helt niet in het voordeel van de kleine ondernemingen, actief in de distributie van goederen en producten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De crisis in de economie in het algemeen, en in het bijzonder op de arbeidsmarkt, leidt tot een zorgzame spaarzaamheid in hoofde van elke burger van dit Federale België welke zijn consumptiegedrag grondig heeft gewijzigd. Hij/zij verkiest reserves op te bouwen voor een zekere toekomst, eerder dan zijn inkomsten te spenderen in goederen en diensten aangeboden door het locale en regionale economische gebeuren.

Vele handelaars, in de meest diverse sectoren, ervaren deze conjuncturele marktinkrimping sterk in de dagelijkse bedrijfsvoering. Dit heeft geleid tot vermindering van aanbod van producten of diensten, vermindering van personeel, sommigen werden zelfs genoopt tot sluiting van hun handelszaak.

De Brusselse bevolking blijft demografisch op eenzelfde aantal; deze situatie leidt niet tot een marktverruiming.

De WOON-en LEEFKWALITEIT binnen het Hoofdstedelijk Gewest wordt mede bepaald door het aanbod van producten en diensten aan de bevolking. De kleinhandel is een belangrijke omgevingsfactor, zelfs een van de doorslaggevend elementen in de keuze om in het Hoofdstedelijk Gewest te blijven wonen of niet.

Het Gewestelijk Ontwikkelingsplan heeft belangrijke krachtlijnen vastgelegd bij de instandhouding en de ontwik-

activités économiques. Le PRD fait de la revalorisation du commerce un élément essentiel du développement régional. La localisation des petits commerces et les services à la population sont d'une importance capitale pour l'attractivité de la ville. Le commerce et les services à la population sont directement générés par la ville elle-même, c'est-à-dire par la consommation de ses entreprises, de ses habitants et de la population de son «hinterland». Le Plan régional de développement fait, dans ses commentaires, une analyse fondamentale de la localisation des entreprises en distinguant notamment l'hypercentre métropolitain, les noyaux de niveau régional et les noyaux de niveau local. Le Plan régional de développement souligne que la viabilité de ces activités dépend des facteurs suivants:

- l'accessibilité
- le pouvoir d'achat de la population
- l'attractivité propre des noyaux
- L'OFFRE DE SURFACES COMMERCIALES DANS LA REGION ET DANS LA PERIPHERIE

Le Plan régional de développement a choisi les options suivantes :

Une politique ferme d'amélioration de l'accessibilité des zones commerciales accompagnées de mesures concrètes visant la propreté et un climat sécurisant sont déterminants pour le maintien et le développement des zones et noyaux commerciaux.

Ceci est particulièrement vrai pour les noyaux commerciaux centraux dont la vocation suprarégionale doit être reconnue.

En matière de propreté et de climat de sécurité, les solutions avancées tiendront compte de :

- la qualité de l'aménagement et de l'entretien des espaces publics;
- la relation à établir entre les noyaux commerciaux de la ville haute et ceux de la ville basse, afin d'éviter la discontinuité et la création de «no man's land» entre les zones commerciales;
- l'incitation à l'aménagement de logements au-dessus des commerces lorsque la configuration des lieux et l'environnement général du quartier le permettent.

Une structure spatiale forte des noyaux de commerces et de services

Le PRD a retenu les options suivantes :

- Il est inconcevable de laisser se dégrader davantage LE CENTRE;

keling van het economisch gebeuren. De herwaardering van de handel wordt in het GeWOP vooruitgeschoven als een essentieel element in de Gewestelijke Ontwikkeling. De localisatie van de kleinhandel en het dienstbetoon aan de bevolking zijn van essentieel belang voor de aantrekkingskracht van de stad. De kleinhandel en het dienstbetoon aan de bevolking worden rechtstreeks aangewakkerd door de stad zelf, namelijk door het verbruik van goederen door haar bedrijven en inwoners en de bevolking uit het hinterland. Uit de commentaren van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan blijkt een essentiële analyse over de localisatie van de bedrijven met name het grootstedelijk epicentrum, de centra van gewestelijk niveau en de centra van plaatselijk niveau. Het Gewestelijk Ontwikkelingsplan onderstreept dat de leefbaarheid van deze activiteiten wordt beïnvloed over deze factoren:

- de bereikbaarheid
- de totale koopkracht van de bevolking
- de specifieke aantrekkingskracht van het centrum
- HET AANBOD VAN HANDELSOPPERVLAKTE IN HET GEWEST EN IN DE PERIFERIE

Het Gewestelijk Ontwikkelingsplan heeft volgende opties genomen :

Een wilskrachtig beleid gericht op een betere bereikbaarheid van de handelsgebieden, vergezeld van concrete maatregelen om de netheid en het veiligheidsklimaat te verbeteren, is bepalend voor het behoud en de ontwikkeling van de handelsgebieden en -kernen.

Dit geldt in het bijzonder voor de centrale handelskernen waarvan het boven-gewestelijk belang moet worden erkend.

In diepgaande oplossingen voor de problematiek van de netheid en het veiligheidsklimaat zal rekening gehouden worden met :

- de kwaliteit van de aanleg en het onderhoud van de openbare ruimten;
- een goede verbinding van de handelskernen zowel in de boven-als in de benedenstad zodat discontinuïteit en het ontstaan van een niemandsland tussen de verschillende handelszones wordt voorkomen;
- het stimuleren van nieuwe woningen boven de handelszaken als de toestand ter plaatse en het algemeen leefklimaat van de wijk dit toelaten.

Een sterke ruimtelijke structuur voor de handels- en dienstcentra

Het GeWOP koos voor volgende opties :

- Het is onverantwoord HET CENTRUM verder te laten aftakelen;

- des opérations de rénovation d'envergure par grands quartiers, suivant un phasage;
 - l'amélioration du confort du chaland (accessibilité en voiture et en transports en commun, capacité de stationnement, confort de la marche à pied,...);
 - l'amélioration de la desserte en transports en commun et l'excellente qualité des cheminements piétons entre les gares RER et les noyaux commerciaux.
- dans la première couronne – en déclin pour le moment – le plan opte pour une politique de protection des centres anciens, autour desquels on recentrera l'activité commerciale.

Le nombre de noyaux commerciaux ne pourra être augmenté. La Région aidera au lancement des études d'aménagement des principales artères commerçantes de la première couronne.

- DANS LA SECONDE COURONNE, ON VEILLERA A NE PAS DISSEMINER LES SURFACES COMMERCIALES MOYENNES, A L'OCCASION DE NOUVEAUX DEVELOPPEMENTS RESIDENTIELS.

Les centres commerciaux

Les principes de base de cette politique d'encouragement du commerce sont les suivants :

- l'évolution du commerce sera attentivement suivie. Un livre blanc sera régulièrement publié sur la question;
- les plans communaux de développement devront préciser les noyaux commerciaux à soutenir;
- chaque noyau commercial important, connaissant des situations permanentes de conflits, fera l'objet d'une réorganisation de son espace public;
- lors de la mise en oeuvre de travaux d'infrastructures dans les noyaux commerciaux, l'impact de ceux-ci sur la viabilité des commerces sera pris en compte;
- le système d'allocation des subsides régionaux pour l'aménagement des espaces publics sera réformé et modulé, en vue de mieux soutenir les pôles commerciaux qui en ont le plus besoin. Les mesures devront viser à :
 - améliorer la qualité des espaces publics et l'esthétique des noyaux commerciaux, en veillant à ne pas diminuer substantiellement leur capacité d'accueil de voitures;

- breed opgezette renovatieprojecten per "grote" wijk, volgens een fasering;
 - een beter comfort voor het cliënteel (bereikbaarheid met de wagen en met het openbaar vervoer, parkeermogelijkheden, beter comfort voor voetgangers....);
 - een betere bediening door het openbaar vervoer en een hoogstaande kwaliteit van de voetgangerswegen tussen de GEN-stations en de handelscentra.
- in de eerste kroon – die thans in verval is – zal het beleid afgestemd zijn op de bescherming van de oude centra. Het is rond deze kernen dat de handelsactiviteiten zullen gecentraliseerd worden.

Het aantal handelscentra zal niet kunnen opgedreven worden. Het Gewest zal de nodige steun geven om studies aan te vatten in verband met de aanleg van de voornaamste handelsstraten van de eerste kroon.

- IN DE TWEDE KROON – ZAL MEN EROP TOEZIEN DAT NIEUWE RESIDENTIELE ONTWIKKELINGEN NIET GEPAARD GAAN MET EEN VERSPREIDING VAN DE MIDDELGROTE HANDELS-CENTRA.

De handelscentra

De basisprincipes van zo'n beleid ter bevordering van de handel, zijn de volgende :

- de ontwikkeling van de handel zal aandachtig gevolgd worden. Er zal in dat verband regelmatig een witboek uitgegeven worden;
- de gemeentelijke ontwikkelingsplannen zullen moeten bepalen welke handelscentra gesteund moeten worden;
- een belangrijk handelscentrum dat permanent met buurtconflicten af te rekenen heeft, zal gereorganiseerd worden voor wat de openbare ruimte betreft;
- bij het uitvoeren van infrastructuurwerken in de handelskernen zal rekening gehouden worden met de impact hiervan op de leefbaarheid van de handelszaken;
- het stelsel van gewestelijke subsidies voor de aanleg van de openbare ruimtes zal hervormd en gemoduleerd worden om de meest getroffen handelskernen beter te kunnen steunen. Dit moet gebeuren via volgende maatregelen :
 - de kwaliteit van de openbare ruimten en de esthetische kwaliteit van de handelscentra verbeteren en erover waken dat daarbij het aantal parkeerplaatsen niet op substantiële wijze verminderd wordt;

- augmenter la capacité de stationnement (riverain, clientèle, livraisons) pour renforcer leur attractivité;
- résoudre leurs problèmes de circulation (voitures, transports en commun, 2 roues, piétons);
- dans le cadre de nouveaux contrats commerciaux à conclure, des mesures seront prises pour protéger la mixité des fonctions logement/commerce. Des primes de rénovation seront octroyées aux propriétaires des logements, avec priorité aux logements abandonnés, situés aux étages des bâtiments commerciaux.

L'implantation de nouveaux noyaux commerciaux à la périphérie de la ville est un service qui profite uniquement à ceux qui quittent la ville; une telle politique est contraire aux intérêts de la Région bruxelloise et de ses habitants; elle conduit au démantèlement des noyaux commerciaux, elle réduit l'espace réservé au logement et porte atteinte au cadre de vie; elle est préjudiciable au rôle de Bruxelles en tant que capitale.

- de parkeermogelijkheden in de hand werken (omwonenden, cliënte, leveranciers) om de handelskernen aantrekkelijker te maken;
- het verkeersprobleem oplossen (auto's, openbaar vervoer, tweewielers, voetgangers);
- in het licht van nieuwe af te sluiten handelscontracten zullen maatregelen worden genomen om het gemengde karakter van de huisvesting en de handelsfunctie te vrijwaren. Er zullen renovatiepremies toegekend worden aan eigenaars van woningen en hierbij zal de prioriteit gegeven worden aan verlaten woningen die boven handelszaken gelegen zijn.

De inplanting van nieuwe handelscentra in de rand van de stad is slechts een dienstverlening voor diegenen die de stad verlaten; een dergelijke politiek druist regelrecht in tegen de belangen van het Hoofdstedelijk Gewest en haar inwoners; het leidt tot een afbouw van de handelscentra, het vermindert in sterke mate de woon-en leef functie, het tast de hoofdstedelijke rol van Brussel aan.

RESOLUTION

Le Parlement bruxellois demande au gouvernement de procéder à une analyse approfondie et permanente de l'activité existante dans le domaine de la distribution des biens et produits en prenant en compte tant la viabilité économique des commerces – en ce compris leur bonne desserte – que les intérêts des consommateurs.

Dans ce cadre, le Parlement demande au gouvernement qu'à la lumière des dispositions du PRD, il examine de façon approfondie les futures demandes d'implantation de grandes surfaces (> 1.000 m²) en prenant en compte la nécessité de protéger les noyaux commerciaux dans la Région.

Le Parlement demande encore au gouvernement de veiller à ce que les dispositions du PRD en ce qui concerne les activités commerciales soient respectées dans les plans communaux de développement.

1er juillet 1996.

RESOLUTIE

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement vraagt de Regering de bestaande activiteiten inzake de distributie van goederen en produkten grondig en permanent te onderzoeken, rekening houdend met zowel de economische leefbaarheid van de handelszaken als met de belangen van de gebruikers, met inbegrip van hun goede dienstverlening.

Het Brussels Parlement vraagt in dit kader dat de Regering rekening houdend met de bepalingen van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan, de toekomstige aanvragen tot vestiging van supermarkten (groter dan 1.000 m²) grondig onderzoekt, rekening houdend met de noodzaak om de handelskernen in het Gewest te beschermen.

Het Parlement vraagt de Regering eveneens ervoor te waken dat de bepalingen van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan betreffende de handelsactiviteiten in de gemeentelijke ontwikkelingsplannen worden in acht genomen.

1 juli 1996.

Walter VANDENBOSSCHE (N)

Jacques DE COSTER (F)

Eric van WEDDINGEN (F)

Bernard CLERFAYT (F)

Dominique HARMEL (F)

André DROUART (F)

Leo GOOVAERTS (N)

Sven GATZ (N)

